13. Positionering FC

Inleiding

Met het actualiseren van de statuten, het huishoudelijk reglement, reglementen en de richtlijnen is het noodzakelijk om ook een aantal onderwerpen rondom de financiële commissie te herschrijven naar de actualiteit. Aanleiding is de discrepantie die is ontstaan tussen de actuele uitvoering van taken en werkzaamheden als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen enerzijds en hetgeen beschreven staat anderzijds. Daarnaast zijn er een aantal onderwerpen die zijn meegenomen voor aanpassing, omdat de huidige teksten niet eenduidig uitlegbaar zijn. Uitgangspunt bij de voorstellen die hieronder beschreven worden, is dat we een aparte omgeving gaan creëren waar besluiten, relevante werkprocessen, afspraken en toelichtingen met betrekking tot de bondsraad en in het verlengde de financiële commissie gaan vastleggen. Dit mede ingegeven in het kader van een makkelijke overdracht van kennis. Deze stukken zullen uiterlijk december 2026 worden opgeleverd door een samenwerking van de financiële commissie, de manager financiën en de penningmeester.

Onderwerpen

Deze notitie gaat in op 5 onderwerpen rondom de financiële commissie. Bij de uitwerking van de 5 onderwerpen zijn artikelnummers genoemd. Daarmee zou de suggestie kunnen worden gewekt, dat het volledig en consistent is in de uitwerking. Hoewel er met de grootste zorgvuldigheid is gewerkt, hoeft dit niet het geval te zijn en zal er bij een verdere uitwerking door de reglementen commissie hierop nog een toets moeten plaatsvinden.

1. Controleren of toetsen (en adviseren)
2. Begroting (en budgetten)
3. Vergadering financiële commissie versus het overleg met de penningmeester
4. Accountant
5. Verbreding taken, uitvoering en naamgeving

Proces
In verband met het wenselijke draagvlak en voldoende tegenwicht is deze notitie tot stand gekomen via het volgende proces:
- Conceptvoorstel besproken binnen de werkgroep governance
- Afstemming voorzitter financiële commissie en penningmeester
- Aangepast voorstel besproken voorzitter financiële commissie en penningmeester
- Toetsing door financiële commissie, manager financiën en algemeen directeur
- Getoetst voorstel besproken binnen de werkgroep governance
- Definitief voorstel ingebracht namens de werkgroep bij bestuur en bondsraad.

Ad1. Controleren of toetsen (en adviseren)

Kern:
Het niet consequent hanteren van begripsomschrijvingen.

Voorbeelden niet consequent toepassen:
In het Huishoudelijk Reglement
2.3.2.1.
De Nevobo kent op nationaal niveau de volgende commissies:
c. Financiële Commissie;
De onder lid c. genoemde commissie heeft een controlerende en adviserende taak.

In het Reglement Structuur Vrijwilligersorganisatie
5.2.1.3 Taak en bevoegdheid
Tot de taak van de Financiële Commissie behoort:
a. het geven van advies bij de voorbereiding van het financieel (meerjaren-)beleid van het Bondsbestuur;
b. het toetsen van het financieel beleid van en het beheer hiervan door het Bondsbestuur;
c. het adviseren van de Bondsraad over de voorliggende jaarrekening, de begroting en het jaarplan.

Toelichting op voorstel:
Achterliggende principe is, dat de financiële commissie niet (meer) inhoudelijk controleert, maar voorgelegde rapportages toetst aan het beleidskader. De inhoudelijke controle ligt primair bij de werkorganisatie en secundair bij de externe accountant.

Voorstel:
Het consequent hanteren van de begripsomschrijvingen "toetsen en adviseren".
De begripsomschrijving "controle" niet meer toepassen ten aanzien van de financiële commissie.

In het huishoudelijk reglement 2.3.2.1. aanpassen:

Huidige tekst	Nieuw tekstvoorstel
De onder lid c. genoemde commissie heeft een controlerende en adviserende taak.	De onder lid c. genoemde commissie heeft een toetsende en adviserende taak.

Ad2. Begroting

Kern:
Geen eenduidige toepassing proces van goedkeuring begroting.

Voorbeeld:
In de Statuten is hierover opgenomen.
17.2.d De goedkeuring van het jaarplan en van de begroting voor het komende boekjaar.

In het Huishoudelijk Reglement
2.4.2 Begroting
2.4.2.1 De begroting voor het volgend boekjaar wordt door het Bondsbestuur aan de Bondsraad ter vaststelling voorgelegd.
2.4.2.2 Op basis van een door de Bondsraad vastgesteld jaarplan en begroting wordt door de Directie een budget bepaald voor alle budgethouders.
2.4.2.3 Het Bondsbestuur kan gedurende het boekjaar wijzigingen in de begroting en budgetverdeling aanbrengen.

Toelichting op voorstel:
Achterliggende principes zijn,
- Een jaarplan wordt vastgesteld door de bondsraad.
- Een begroting wordt opgesteld op basis van het betreffende jaarplan en vastgesteld door de bondsraad.
- Wijzigingen in een jaarplan en/of begroting leidt altijd tot het opnieuw vaststellen door de bondsraad.

De huidige tekst (HR) 2.4.2.3 is in deze verwarrend, omdat het strikt genomen geen aanvullende vaststelling door de bondsraad vereist. Budgetteren is een intern sturingsproces en valt buiten de context van de bondsraad c.q. de financiële commissie.

Voorstel:
Mogelijke verwarring rond de bevoegdheden in het proces van vaststellen van jaarplan en begroting wegnemen.

In de statuten 17.2.d. aanpassen:

Huidige tekst	Nieuw tekstvoorstel
De goedkeuring van het jaarplan en van de begroting voor het komende boekjaar.	De goedkeuring van het jaarplan en van de begroting ~~voor het komende boekjaar.~~

In het huishoudelijk reglement 2.4.2.3 aanpassen:

Huidige tekst	Nieuw tekstvoorstel
Het Bondsbestuur kan gedurende het boekjaar wijzigingen in de begroting en budgetverdeling aanbrengen.	Het Bondsbestuur kan gedurende het boekjaar wijzigingen in het jaarplan, de begroting en de budgetverdeling aanbrengen. Voor aanpassingen in het jaarplan en/of de begroting is altijd een vaststelling door de bondsraad nodig.

Ad3. Vergadering financiële commissie versus het overleg met de penningmeester

Kern:
Het is niet eenduidig benoemd wat de vergadering van de financiële commissie inhoudt en wie daarbinnen welke bevoegdheden hebben.

Voorbeelden:
Reglement Structuur Vrijwilligersorganisatie 5.1.2.3
Een commissie vergadert zo dikwijls als de voorzitter of ten minste twee leden dit noodzakelijk vinden.

Reglement Structuur Vrijwilligersorganisatie 5.1.2.9
Het door de voorzitter van de vergadering uitgesproken oordeel dat een besluit is genomen, is beslissend. Hetzelfde geldt voor de inhoud van een besluit, voor zover gestemd wordt over een niet schriftelijk vastgelegd voorstel. Wordt onmiddellijk na het uitspreken van het hierboven bedoelde oordeel de juistheid ervan betwist, dan wordt zo nodig het te nemen besluit schriftelijk vastgelegd en vindt een nieuwe stemming plaats.

Reglement Structuur Vrijwilligersorganisatie 5.2.1.7
De vergaderingen van de Financiële Commissie kunnen worden bijgewoond door de penningmeester van de Nevobo. Hij heeft het recht aan de beraadslagingen deel te nemen, maar heeft geen stemrecht.

Huishoudelijk reglement 2.3.2.3.
Een commissie bestaat uit minimaal drie leden. De voorzitter wordt in functie benoemd.

Toelichting op het voorstel:
Achterliggende principes:
- De financiële commissie brengt adviezen uit aan de Bondsraad
- De financiële commissie neemt geen beslissingen, anders dan over de inhoud van haar adviezen.
- De penningmeester maakt geen onderdeel uit van de vergadering van de financiële commissie.
- In het overleg tussen de financiële commissie en de penningmeester worden geen beslissingen genomen.

Er lopen -analoog aan het onderscheid tussen de vergadering van de bondsraad en de ALV- tekstueel twee vergadermomenten door elkaar heen in de huidige teksten. Het ene vergadermoment is die van de financiële commissie (zelf) met een benoemde voorzitter door de bondsraad, het andere vergadermoment is een overleg tussen de financiële commissie en de penningmeester. Dit overleg wordt voorgezeten door de penningmeester.

De huidige teksten zijn “generiek” voor alle commissies, terwijl de werking van de financiële commissie op onderdelen afwijkend is van de overige commissies binnen de Nevobo.

Voorstel:
Mogelijke verwarring rond de bevoegdheden en overlegmomenten wegnemen.

Reglement Structuur Vrijwilligersorganisatie 5.1.2.9

Huidige tekst	Nieuw tekstvoorstel
Het door de voorzitter van de vergadering uitgesproken oordeel dat een besluit is genomen, is beslissend. Hetzelfde geldt voor de inhoud van een besluit, voor zover gestemd wordt over een niet schriftelijk vastgelegd voorstel. Wordt onmiddellijk na het uitspreken van het hierboven bedoelde oordeel de juistheid ervan betwist, dan wordt zo nodig het te nemen besluit schriftelijk vastgelegd en vindt een nieuwe stemming plaats.	Met uitzondering van de financiële commissie is het door de voorzitter van de vergadering uitgesproken oordeel dat een besluit is genomen, ~~is~~ beslissend. Hetzelfde geldt voor de inhoud van een besluit, voor zover gestemd wordt over een niet schriftelijk vastgelegd voorstel. Wordt onmiddellijk na het uitspreken van het hierboven bedoelde oordeel de juistheid ervan betwist, dan wordt zo nodig het te nemen besluit schriftelijk vastgelegd en vindt een nieuwe stemming plaats. De financiële commissie neemt geen besluiten, maar brengt adviezen uit. Een advies wordt bij meerderheid van stemmen opgesteld en ingebracht.

Structuur Vrijwilligersorganisatie 5.2.1.7

Huidige tekst	Nieuw tekstvoorstel
De vergaderingen van de Financiële Commissie kunnen worden bijgewoond door de penningmeester van de Nevobo. Hij heeft het recht aan de beraadslagingen deel te nemen, maar heeft geen stemrecht.	~~De vergaderingen van de Financiële Commissie kunnen worden bijgewoond door de penningmeester van de Nevobo. Hij heeft het recht aan de beraadslagingen deel te nemen, maar heeft geen stemrecht.~~ Het overleg tussen de financiële commissie en de penningmeester wordt voorgezeten door de penningmeester. In afstemming wordt de agenda vastgesteld, waarbij de penningmeester een voorstel doet. Het overleg vindt minimaal tweemaal per jaar plaats, in ieder geval voorafgaande aan de (B)ALV.

Ad4. Accountant

Kern:
De bevoegdheid van de benoeming van de accountant is niet (expliciet) vastgelegd.

Toelichting op het voorstel:
Het geven van een opdracht tot onderzoek van de jaarrekening (statuten 23.2) is expliciet benoemd. Dit kan worden opgevat als het jaarlijkse proces, na evaluatie van het voorafgaande traject. Daarmee is niet expliciet vastgelegd waar de bevoegdheid van de aanstelling van de account ligt, anders dan voortkomende uit het “vangnet-artikel” statuten 16.1

Statuten 23.2
De Nevobo is verplicht opdracht tot onderzoek van de jaarrekening te verlenen aan een accountant bedoeld in het vorige lid. Tot het verlenen van de opdracht aan de accountant is de Bondsraad bevoegd. Gaat deze daartoe niet over, dan is het Bondsbestuur bevoegd.

Statuten 16.1
Aan de Bondsraad, zijnde de uit afgevaardigden bestaande algemene vergadering van de Nevobo, komen in de Nevobo alle bevoegdheden toe, die niet door de wet of de statuten aan andere organen zijn opgedragen.

Voorstel:
De bevoegdheid rond de benoeming van de accountant expliciet vastleggen in de ststuten.

In statuten 23.2 aanpassen:

Oude tekst	Nieuwe tekst
De Nevobo is verplicht opdracht tot onderzoek van de jaarrekening te verlenen aan een accountant bedoeld in het vorige lid. Tot het verlenen van de opdracht aan de accountant is de Bondsraad bevoegd. Gaat deze daartoe niet over, dan is het Bondsbestuur bevoegd.	De Nevobo is verplicht opdracht tot onderzoek van de jaarrekening te verlenen aan een accountant bedoeld in het vorige lid. Tot het benoemen van de accountant en het verlenen van de opdracht tot onderzoek van de jaarrekening aan de accountant is de Bondsraad bevoegd. Gaat deze daartoe niet over, dan is het Bondsbestuur bevoegd.

Ad5. Verbreding taken, uitvoering en naamgeving

Kern:

A. De beschreven taken en uitvoering komen niet meer overeen met de actualiteit als gevolg van veranderende maatschappelijke opvattingen en vragen een verbreding van de huidige beschrijving.
B. Nu er een nieuwe (volgende) fase ontstaat in de beschrijving van de taken en bevoegdheden die niet enkel financieel gedreven zijn, is het wenselijk om ook de naamstelling (financiële commissie) hierop te herijken naar in de governance-omgeving veelvuldig gehanteerde naam Auditcommissie.

Ten aanzien van A. Taken en uitvoering
Voorbeelden:

Reglement Structuur Vrijwilligersorganisatie 5.2.1.3
Tot de taak van de Financiële Commissie behoort:

A. Het geven van advies bij de voorbereiding van het financieel (meerjaren-)beleid van het Bondsbestuur;
B. Het toetsen van het financieel beleid van en het beheer hiervan door het Bondsbestuur;
C. Het adviseren van de Bondsraad over de voorliggende jaarrekening, de begroting en het jaarplan.

Toelichting op het voorstel:
Met name de onderdelen bedrijfsvoering en interne processen ontbreken in de beschreven scope. Dit gaat breder dan enkel de financiële scope of het beschreven financieel beheer. Dat alle handelen of niet handelen uiteindelijk een financieel gevolg heeft, staat hier los van.

Achterliggende principes:
- Bij voorkeur geen toelichtingen in de statuten, huishoudelijk reglementen, etc. opnemen.
- Hoofdlijnen beschrijven, uitwerkingen (en dus ook duidingen) op een lager niveau vastleggen.

Voorstel:
Bij de taken toevoegen:
Het toetsen van de bedrijfsvoering en interne processen.
De beschrijving/toelichting op de werkzaamheden van de financiële commissie opnemen in een nog op te leveren aparte omgeving (zie ook opmerking bij inleiding van de notitie).

Reglement Structuur Vrijwilligersorganisatie 5.2.1.3

Huidige tekst	Nieuw tekstvoorstel
Tot de taak van de Financiële Commissie behoort: a. het geven van advies bij de voorbereiding van het financieel (meerjaren-)beleid van het Bondsbestuur; b. het toetsen van het financieel beleid van en het beheer hiervan door het Bondsbestuur; c. het adviseren van de Bondsraad over de voorliggende jaarrekening, de begroting en het jaarplan.	Tot de taak van de Financiële Commissie behoort: a. het geven van advies bij de voorbereiding van het financieel (meerjaren-)beleid van het Bondsbestuur; b. het toetsen van het financieel beleid van en het beheer hiervan door het Bondsbestuur; c. het adviseren van de Bondsraad over de voorliggende jaarrekening, de begroting en het jaarplan. d. Het toetsen van de bedrijfsvoering en interne procesbeheersing en het adviseren hierover aan de bondsraad.

Ten aanzien van B. Naamgeving

Voorbeelden
Controleren, financieel beleid, jaarrekening, begroting

In het verleden is de naamsverandering doorgevoerd van Kascontrole Commissie naar Financiële Commissie, omdat de werkzaamheden zich hadden verbreed van een (enkel) kascontrole taak naar een financieel werkveld. Met het voorstel om – als gevolg van nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen - het werkveld te verbreden (zie voorstel bij onderdeel A) van een (enkel) financieel werkveld naar een breder werkveld met ook de bedrijfsvoering en interne processen, zou het ook passend kunnen zijn om een naamswijziging door te voeren van financiële commissie naar de ook breed gehanteerd Auditcommissie.

Dilemmabespreking
Voor de uitgangspunten van het aanpassen naar auditcommissie of behoud van financiële commissie als naamgeving zijn zowel voor als tegens te benoemen in de argumentatie die allen valide zijn, net als het momentum van doorvoeren. Allen zijn uitvoering besproken en gewogen tijdens de voorbereiding. Dit leidde niet tot een principiële, onoverbrugbare patstelling. Echter, naast de inhoud gaat het ook over een breed draagvlak voor een voorstel.

Voorstel
Handhaven van de huidige naamgeving financiële commissie in afwachting van andere (structuur)aanpassingen in het werkveld of governance-omgeving, om dan te bezien of een andere naamgeving (zoals bijvoorbeeld auditcommissie) geschikt is.